

ישיבת המתמידים "מאור שרגא" בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

פרשת "שלח"

סיון תש"פ

"היש בה עץ" (ייג כ'). רש"י: אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. לכאורה היו צריכים לחפש בביהמ"ד ובבית הכנסת, כי שם מקומו של אדם כשר וצדיק, ולמה התהלכו המרגלים ברחובות ובפרדסים? אלא הכוונה "אם יש אדם כשר" כזה שיגן עליהם בזכותו ובהשפעתו ברחובות ובפרדסים. (אוצר חיים)

*

"וראיתם את הארץ מה היא" (ייג י"ח). משה רבנו שלח אותם לראות "מה היא" האם מביאה לידי ענוה בבחי' "ונחננו מה", ואכן יהושע וכלב ענו: "טובה הארץ - מאד מאד" הישיבה בארץ ישראל סגולה להגיע ל'מאד מאד' הוי שפל רוחי (אבות ד' ד'). (קדושת לוי)

*

"מראשית ערסתיכם תתנו לדי' תרומה לדלתיכם" (ט"ו כ"א). החל מגיל ילדות צריך אדם לעשות מעש"ט, כדי שלא יביישו ימי ילדותו את ימי זקנותו. בעוד הם בעריסה יהיו מרימים תרומה לדי', מופרשים לעבודת השי"ת, עד שישארו כך לתמיד, לדורותיכם. (חתם סופר)

* * *

"והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"

הנה ידוע בפרי הארץ קודם זורעים גרעין באדמה ומשקים אותו במים, וכאשר נמצא הגרעין על סף הריקבון ועוד נשאר בו קצת לחות, אזי מתחיל לצמוח ולגדול ממנו, עד שלבסוף נהיה לאילן יפה ונושא פירות מתוקים. כמ"כ כל אדם לפי מצבו אשר נמצא, אסור לו אף פעם להתייאש, אלא עליו לדעת אפילו נראה לו שאין כמעט שום פתח הצלה והצלחה, הוא נמצא ממש עמוק באדמה – עליו להתחזק בביטחון בהשי"ת אשר משם תבוא ישועת ד' כהרף עין. וכבר מצינו בגדולי עולם כרבי עקיבא, ריש לקיש, ור' אליעזר בן הורקנוס, שהיו במדרגה נמוכה וע"י רצונם העז, הגיעו למקום גבוה בעולמה של היהדות. וזה פי' הפסוק: "והתחזקתם" אם רוצים אנו להתחזק בתורה ועבודת השי"ת ע"ד "איש לרעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק" אזי "ולקחתם" צריכים אנו ללמוד ולקחת ראייה "מפרי הארץ" כיצד פרי הארץ גדל.

*

לאחר שהתברר לאדם חובתו בעולמו, התחזק ונכנס בעולם התורה היראה והחסידות, עליו לדעת שיש שני דרכים בעבודת השי"ת, כמובא בספה"ק עה"פ: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" דהנה עץ התמר אינו גודל כ"כ גבוה כארז, אך נושא עליו פירות והאנשים נהנים מפירותיו המתוקים, משא"כ הארז אכן גדל גבוה אך ללא פירות, כך יש צדיק כמו תמר שנושא פירות משפיע ומלמד לתלמידים, ויש צדיק כמו ארז שלא נושא פירות ולא מלמד לתלמידים, אלא עולה מעלה ועובד על שלימות עצמו בלבד, ואם רוצים אנו שיהיו בני ישראל "שתולים בבית ד'" – שישארו יהודים

אמיתיים בבית ד' וילכו בדרך התורה, אזי העצה "בחצרות אלקינו" – בעוה"ז שזה חצר (לטרקלין שזה עוה"ב) "יפריחו" – יתנהגו ויקחו מהסוג של התמר שגודל ופורח עם פירות (וכל מה שגדל יותר גבוה – יותר מתכופף ומהנה בני אדם מפירותיו). וכמו שאחז"ל (אבות פ"ב): אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך (בלבד, אלא תלמד גם לאחרים) כי לכך נוצרת. וזה פי' הפסוק: "והתחזקתם" צריכים אנו להתחזק ולחזק איש את רעהו, ע"י "ולקחתם" שנלמד וניקח "מפרי הארץ" מהסוג של העצים שיש להם פירות כתמר.

*

לאחר שהאדם בחר בדרך להשפיע ולזכות אחרים מתורתו ומחכמתו, עליו לדעת ולהיזהר, כמו שאין לזלזל בגרעין הקטן ביותר לאבדו ולזרקו, כי ע"י מאבדים אילן גדול ויפה מלא פירות מתוקים שיכל לגדול מגרעין זה, כך אסור לנו לזלזל בשום לימוד, מאמר, וענין, אפילו דבר קטן, שאומרים ומלמדים לאחרים, כי זה יכול לפעול ולהשפיע הרבה, להשריש שורשים, ענפים, ופירות מתוקים מרובים. וזה פי' הפסוק: "והתחזקתם" בלימוד ובזיכוי הרבים ע"י "ולקחתם" שנלמד וניקח ראייה "מפרי הארץ" כיצד פרי הארץ גדל וצומח מהגרעין הקטן ביותר.

*

כאשר האדם מזכה את הרבים, העיקר לשים לב לצעירי הצאן שבישראל, אלו הפירות – הנערים שנפלו לארץ רח"ל, אשר הולכים תועים ותוהים בדרך ומחפשים את דרך האמת, אסור לנו להשאיר אותם כך, אלא להרים אותם מהארץ ללמדם תורה יראה וחסידות, להחזירם לדרך הישרה לצור מחצבתם אל אבינו שבשמים (וכמו שמצוה עלינו להחזיר אבידת שור וחמור לחבר, כ"ש שמצוה עלינו להחזיר נשמה תועה לחבר). וזה פי' הפסוק: "והתחזקתם" צריכים אנו להמשיך להתחזק בעבודתנו הק' "ולקחתם" לקחת ולהרים "מפרי הארץ" מהפירות – הנערים אשר נפלו לארץ.

*

והנה צריך אדם לדעת כי כאשר נזרע הגרעין וגדל העץ ועליו הפרי וכבר בשל ונשלם הפרי – מיד עלול הוא ליפול ארצה, יתחיל בו ריקבון ויאכלוהו שקצים ורמשים, כך אדם אשר למד, לימד, זיכה את הרבים, והחזיר למוטב, אסור לו לבטוח ולהחזיק עצמו למושלם, כי אחז"ל (אבות פ"ב): "אל תאמין בעצמך" ומיד יכול ליפול ארצה ח"ו, יתחיל בו ריקבון... אלא תמיד יחזיק עצמו לפרי בוסר ובלתי בשל אשר צריך עוד להיות דבוק לעץ, וכפי' בעל ה"באר מים חיים": "עולת תמיד" כמה שאדם עולה תמיד בתורה ועבודת השי"ת, "העשויה בהר סיני" זה צריך לעשותו ולהביאו לידי ענוה כהר סיני, כי כמה שאדם לומד רואה הוא שיש עוד ללמוד, וע"י זה יהיה תמיד דבוק בעץ החיים. וזה פי' הפסוק: "והתחזקתם" צריכים אנו תמיד להתחזק "ולקחתם" ללמוד לקח "מפרי הארץ" שלא יחזיק עצמו לבשל ומושלם.

(באר יחיאל)

* * *

חידת השבוע : מצא ג' סוגי מרגלים בפרשה !

פתרון: צדיקים (י"ד – ז' ל"ח), רשעים (י"ג- ל"א ל"ב), הלב והעיניים (ט"ו- ל"ט, רש"י),